

Mariana Drewsová: *Etnografie otužování v Praze*. Praha: FHS UK 2021, 49 s.

Mariana Drewsová se ve své bakalářské práci zaměřila na namnoze aktuální fenomén: prostřednictvím etnografického výzkumu analyzovala a interpretovala otužování, jak se dělo od října 2020 do března 2021 v neformální skupině pražských otužilců, kteří praktikují Wim Hofovu metodu. Otužování autorka sledovala především v kontextu konstruktivistických přístupů k tělu a tělesnosti, jejími ústředními zájmy byly koncepty disciplinace a péče spojené s normativem / imperativem zdraví v současné západní společnosti.

Bakalářská práce je standardně členěna na teoretickou, metodologickou a empirickou část. Teoretická část představuje klíčové koncepty k výše uvedeným cílům, představené především prostřednictvím textů Luptonové, Parusnikové a Murphyho, k nimž se autorka významně vztahuje také v analytické části. Dalším klíčovým konceptem se z teoretické části jeví Křížová (2015), ovšem argumentace pro zařazení otužování do nekonvenční medicíny (s. 7n.) nesedí a ostatně i v empirické části se téma nekonvenční medicíny neobjevuje a s Křížovou je pracováno spíše s ohledem na konceptualizaci zdraví (tato perspektiva ovšem absentuje v části teoretické). S dalšími koncepty teoretického zázemí se již dále spíše nepracuje, nicméně (dle mého soudu až na Křížovou) je teoretické zázemí práce uchopeno sice stručně, ale pěkně.

Slabší je metodologická část, která ve vztahu k ostatnímu textu pokulhává jak formulací banálních výzkumných otázek, použitím standardizované SVIP struktury a minimální reflexivitou, tak různě významnými metodologickými prohřešky typu tvorba x sběr dat, nekonzistence ve vršení různých učebnicových citací a parafrází (např. pojetí etnografie – s. 14n.), absence popisu výběru mediálních a virtuálních zdrojů dat a práce s nimi (což se propisuje i do empirické části práce), nejasnosti s vymezením terénu (prostředí, síť, skupina, praxe) a vzorku a jejich popisu (to je naopak v empirické části napraveno), dohledávání teorií „poté“ (s. 16), ne zcela důsledná anonymizace atp.

Síla předloženého textu spočívá v empirické části. Předně oceňuji použitý jazyk, který vtahuje čtenáře do sledovaného prostředí a přesvědčivě vykresluje aktéry, jejich jednání i reflexe, ale i způsob výkladu včetně občasných diskuzí s teoretickým zázemím (viz výše). Silná je i autorčina schopnost vystihnout významné detaily, které se na utváření jí sledované reality podílejí. Z textu je zřetelné, že za ním stojí důkladný a průběžně promyšlený etnografický výzkum.

Vytkla bych naopak občasně silná a nepodložená zobecnění (ilustrativně: „Většina otužilců sice o Ledovém muži Wim Hofovi slyšela...“ /s. 20/ - většina z jakých otužilců, o co je tvrzení opřeno?), mnohde dokládaná titulky z novinových a časopiseckých článků (např.: „O České republice se začalo psát jako o české otužilecké republice, jak dokazuje článek z populárních médií s titulem...“ /s. 31/). Obecně by mě zajímalo, jakou roli měly mediální zdroje dat v procesu analýzy a interpretace, jak byly vybírány a proč je většinou argumentováno titulky a málokdy se pracuje s obsahy těchto textů.

Mezi méně významné komentáře patří, že svižnost textu je narušována vcelku zbytným uvozováním toho, co se v té které kapitole bude dít (extrémně v úvodu Teoretických východisek, s. 3, ale zhusta i v empirické části) a občasným opakováním popisu dat. Mezi formální výtky pak patří nesprávná práce s ilustracemi (nečíslovány a neodkazovány ve vlastním textu) a odkazy na zdroje (patří dovnitř vět,

nikoliv až za ně). Pozitivně hodnotím kultivovaný, ale zároveň čtivý jazyk s minimem gramatických a stylistických pochybení.

Závěrem. Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila aktuální a legitimní téma, které adekvátně teoreticky i empiricky uchopila. Doporučuji proto bakalářskou práci Mariany Drewsové k obhajobě a doporučuji ji hodnotit jako výbornou až velmi dobrou dle průběhu obhajoby.

Kněžice, 5. června 2021

Mgr. Hedvika Novotná, Ph.D.